

Brüssel, 27.2.2020
COM(2020) 73 final

2020/0032 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel rahvusvahelises teraviljanõukogus seoses Serbia Vabariigi ühinemisega 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooniga

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks rahvusvahelises teraviljanõukogus liidu nimel võetav seisukoht seoses Serbia Vabariigi ühinemisega **1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooniga.**

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsioon

1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) eesmärk on edendada rahvusvahelist koostööd teraviljakaubanduse kõigis aspektides, aidata laiendada rahvusvahelist teraviljakaubandust ja tagada selles valdkonnas võimalikult vabad kaubavood. Samuti on konventsiooni eesmärk aidata võimalikult suures ulatuses kaasa rahvusvaheliste teraviljaturgude stabiilsuse saavutamisele kõigi liikmete huvides, suurendada maailmas toiduga kindlustatust ning tagada foorum, kus vahetatakse teraviljakaubandusega seotud teavet ja arutatakse liikmete sellealaseid mureküsimusi.

Konventsioon jõustus 1. juulil 1995.

Liit on konventsiooni osaline¹.

2.2. Rahvusvaheline teraviljanõukogu

Rahvusvaheline teraviljanõukogu (edaspidi „teraviljanõukogu“) on valitsustevaheline organisatsioon, mis püüab saavutada konventsiooni artiklis 1 esitatud eesmärged. Eelkõige on teraviljanõukogu eesmärk

- (a) edendada rahvusvahelist koostööd teraviljakaubanduse kõigis aspektides;
- (b) aidata laiendada teraviljasektoris toimuvat rahvusvahelist kaubandust ning muuta see avatumaks ja õiglasemaks;
- (c) aidata saavutada rahvusvahelise teraviljaturu stabiilsust, suurendada maailmas toiduga kindlustatust ja toetada selliste riikide arengut, mille majandus sõltub teravilja kaubanduslikust müügist.

Neid eesmärged püütakse saavutada, muutes turgu läbipaistvamaks turul ja poliitikas toimunud muutuste kohta teabe vahetamise, nende muutuste analüüsimise ja nendealase konsulteerimise teel.

Praegu on teraviljanõukogus 28 liiget, sh paljud maailma suurimad teraviljatootjad ja -importijad. Peale liidu on liikmeteks muu hulgas Argentina, Austraalia, Kanada, Egiptus, India, Jaapan, Venemaa, Ukraina ja Ameerika Ühendriigid. Liikmete hulgas ei ole Hiina ega Brasiilia.

Teraviljanõukogu 28 liikmel on kokku 2 000 häält.

Liidul on 2019./2020. aastal² eelarvemenetlustes (vt konventsiooni artikkel 11), st liikmete iga-aastaste osamaksete kindlaksmääramisel, 372 häält.

Otsuste tegemiseks, st kui toimub hääletamine (vt konventsiooni artikkel 12), on antud 1 000 häält kümnele eksportivale liikmele (sh 245 häält liidule) ja 1 000 häält 18-le importivale

¹ EÜT L 21, 27.1.1996, lk 47.

² Teraviljanõukogu töö aluseks on eelarveaasta, mis kestab 1. juulist 30. juunini.

liikmele. Tuleb toonitada, et põhimõtteliselt töötab teraviljanõukogu konsensuse alusel ja hääletatakse väga harva.

Teraviljanõukogu koosolekutel esindab liitu komisjon. Liikmesriigid võivad osaleda teraviljanõukogu koosolekutel, eelkõige selle istungitel.

2.3. Rahvusvahelise teraviljanõukogu kavandatav õigusakt

Serbia Vabariik³ esitas 23. jaanuaril 2020 ametliku taotluse konventsiooniga ühinemiseks. 27. jaanuaril 2020 teavitas rahvusvahelise teraviljanõukogu sekretariaat oma liikmeid Serbia Vabariigi taotlusest.

Konventsiooni artikli 27 lõike 2 kohaselt on ühinemine avatud kõikide riikide valitsustele teraviljanõukogu poolt asjakohaseks peetavatel tingimustel. Vastavalt konventsiooni kodukorra (edaspidi „kodukord“) artikli 33 punktide d vaatab halduskomitee artikli 27 lõike 2 kohased ühinemistaotlused läbi ja annab nende kohta teraviljanõukogule soovitusi.

Konventsiooni artikli 11 kohaldamisel määratakse kodukorra artikli 33 punkti b kohaselt kindlaks ühinevate riikide hääled (st liikmete iga-aastane osamaks) vastavalt sellele, kui suur on ühinevate riikide kogu teraviljakaubanduse osakaal kõikide rahvusvahelise teraviljanõukogu liikmesriikide kogu teraviljakaubanduses.

Konventsiooni artikli 12 lõike 1 kohaselt peab teraviljanõukogu määrama kindlaks liikmed, kes on konventsiooni tähenduses eksportivad liikmed ja importivad liikmed, võttes arvesse kõnealuste liikmete teraviljaga kauplemise tavaid ja nende enda seisukohti. Vastavalt sama sätte lõigetele 2 ja 3 määrab teraviljanõukogu kindlaks ka nende hääleõiguse.

Kuna järgmine teraviljanõukogu koosolek toimub alles 8. juunil 2020, tegi teraviljanõukogu sekretariaat ettepaneku, et teraviljanõukogu kiidaks Serbia Vabariigi ühinemise heaks posti teel hääletades, et võimaldada varasemat ühinemist. Kui rahvusvahelise teraviljanõukogu praegused liikmed ei esita 31. märtsiks 2020 vastuväiteid, jõustub Serbia Vabariigi ühinemine 1. aprillil 2020.

Kuigi konventsioonis ei ole kehtestatud erieeskirju posti teel hääletamise korra (või kirjaliku menetluse) kohta, ei nõuta konventsiooni artikliga 14, milles käsitletakse teraviljanõukogu otsuseid, et sellised otsused võetaks vastu teraviljanõukogu istungil.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Liit sõlmis **1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni** nõukogu otsusega 96/88/EÜ⁴ kehtivusega kuni 30. juunini 1998 ja pärast seda on selle kehtivust korrapäraselt pikendatud. Kooskõlas konventsiooni artikliga 33 pikendatakse konventsiooni iga kord kuni kaheks aastaks. Viimati pikendati konventsiooni rahvusvahelise teraviljanõukogu otsusega 2019. aasta juunis ja see jääb jõusse 30. juunini 2021⁵.

Liit on alati olnud rahvusvahelise teraviljanõukogu aktiivne liige ja toetanud organisatsiooni laiendamist.

Serbia Vabariik on oluline põllumajandustoodete tootja, eriti maisi osas, mis on üks rahvusvahelise teraviljanõukogu tegevusega hõlmatud peamisi põllukultuure.

³ Serbia Vabariigi põllumajandus-, metsandus- ja veemajandusministri kirjaga.

⁴ EÜT L 21, 27.1.1996, lk 47.

⁵ Nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus (EL) 2019/813 (ELT L 133, 21.5.2019, lk 19).

Serbia Vabariik esitas ELi liikmeks saamise taotluse 19. detsembril 2009 ja 1. märtsil 2012 andis Euroopa Ülemkogu Serbiale kandidaatriigi staatuse.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on taotleda komisjonile teraviljanõukogu luba kiita heaks Serbia Vabariigi ühinemine konventsiooniga.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslikud tagajärjed asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁶.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Teraviljanõukogu kavandatav akt suurendab teraviljanõukogu liikmete arvu. Kavandataval õigusaktil on õiguslikud tagajärjed eelkõige seepärast, et see mõjutab otsuste tasakaalu teraviljanõukogus, mille otsuste vastuvõtmiseks on vaja eksportivate ja importivate liikmete häälteenamust, ning see on konventsiooni artikli 14 kohaselt teraviljanõukogu liikmetele siduv.

Kavandatava õigusaktiga ei täiendata ega muudeta kõnealuse leppe institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaloõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaloõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhtumil

Kavandatava õigusakti peamine eesmärk ja sisu on seotud põllumajandustoodetega kauplemisega.

Seepärast on esildatud otsuse materiaaloõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 esimene lõik.

⁶ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas C-399/12: Saksamaa vs. nõukogu, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel rahvusvahelises teraviljanõukogus seoses Serbia Vabariigi ühinemisega 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooniga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 esimest lõiku koostoimes selle artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) nõukogu otsusega 96/88/EÜ¹ ja konventsioon jõustus 1. juulil 1995. Konventsioon sõlmiti kolmeks aastaks ja seejärel on seda korrapäraselt pikendatud kahe aasta kaupa. Viimati pikendati konventsiooni rahvusvahelise teraviljanõukogu 49. istungil vastuvõetud otsusega 2019. aasta juunis² ja see jääb jõusse 30. juunini 2021.
- (2) Konventsiooni artikli 27 lõike 2 kohaselt on ühinemine avatud kõikide riikide valitsustele rahvusvahelise teraviljanõukogu poolt asjakohaseks peetavatel tingimustel.
- (3) Serbia Vabariik esitas 23. jaanuaril 2020 ametliku taotluse konventsiooniga ühinemiseks.
- (4) Euroopa Ülemkogu andis 1. märtsil 2012 Serbiale kandidaatriigi staatuse.
- (5) Serbia Vabariik on oluline teravilja (eelkõige maisi) tootja.
- (6) On asjakohane määrata kindlaks rahvusvahelises teraviljanõukogus liidu nimel võetav seisukoht, sest Serbia konventsiooniga ühinemine on liidu huvides,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjoni poolt rahvusvahelises teraviljanõukogus liidu nimel võetav seisukoht on kiita heaks Serbia Vabariigi ühinemine 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooniga.

¹ Nõukogu 19. detsembri 1995. aasta otsus 96/88/EÜ teraviljakaubanduse ja toiduabi konventsioonide (mis moodustavad 1995. aasta rahvusvahelise teraviljalepingu) Euroopa Ühenduse poolt heakskiitmise kohta (EÜT L 21, 27.1.1996, lk 47).

² Nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus 2019/813/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel rahvusvahelises teraviljanõukogus võetav seisukoht seoses 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni kehtivusaja pikendamisega (ELT L 133, 21.5.2019, lk 19).

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*